

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/135/2023
Identifikačné číslo spisu:	8720203325
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8720203325.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Prima banka Slovensko a. s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, právne zastúpený advokátskou spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS s. r. o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, proti žalovaným: 1/ V. B., nar. XX. XX. XXXX, B., S. XX, 2/ Q.Í. B., nar. XX. XX. XXXX, B., S. XX, obaja právne zastúpení advokátkou JUDr. Alicou Petrovskou Homzovou, Košice, Moyzesova 46, IČO: 42 109 094, o neúčinnosti kúpnej zmluvy s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11C/44/2020, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 01. marca 2023 sp. zn. 3Co/59/2022-201, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. júna 2022 č. k. 11C/44/2020-168 určil, že Kúpna zmluva zo dňa 11. 12. 2017, ktorou bolo prevezené vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. obec X., okres W., zapísaným na LV č. XXX pozemky orná pôda parc. reg. "C" č. XXXX o výmere 3.721 m², orná pôda parc. reg. "C" č. XXXX o výmere 40.854 m² z C.Á. B., nar. X. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX/XX, XXX XX B., ako predávajúceho na žalovaných ako kupujúcich, na základe ktorej bol vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností povolený Okresným úradom Poprad v konaní vedenom pod V6323/2017, je voči žalobcovi neúčinná (výrok I.). Žalobcovi priznal voči žalovaným náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že súd rozhodne o trovách konania uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.).

1.1. Rozhodnutie právne odôvodnil § 42 ods. 1, 3 písm. a), § 116 Občianskeho zákonníka, § 215 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Výkonaným dokazovaním mal preukázané, že dňa 23. 04. 2013 uzavrel právny predchodca žalobcu SBERBANK SLOVENSKO, a. s., s obchodnou spoločnosťou M.S.I. Slovakia, s. r. o., IČO: 36 492 205 zmluvu o financovaní (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej jej poskytol úver vo výške 750.000 eur s príslušnými úrokmi. Dňa 13. 02. 2017 právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a na zabezpečenie pohľadávky

vystavil dlžník v prospech žalobcu ako remitenta dňa 26. 05. 2016 vlastnú zmenku za ktorú sa zaručil C. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX/XX, XXX XX B. (spoločníkom a konateľom dlžníka). Platobným rozkazom Okresného súdu Trenčín zo dňa 22. 06. 2017 č. k. 36CbZm/5/2017 - 49 bola zmenkovému ručiteľovi uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 719.297,45 eura s príslušenstvom, ktorý bol zrušený podaním odporu. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 09. 11. 2018 sp. zn. 36CbZm/5/2017 súd zaviazal zmenkového ručiteľa a ďalšieho zmenkového ručiteľa J.. F. B., spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 719.297,45 eura s príslušenstvom; rozsudok bol potvrdený Krajským súdom v Trenčíne dňa 12. 05. 2020 pod sp. zn. 16CoZm/7/2019. Dňa 05. 08. 2020 súdny exekútor Mgr. Ing. Korim vydal upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré adresoval C. B., nar. XX. XX. XXXX, na základe exekučného titulu, a to rozhodnutia Okresného súdu Trenčín sp. zn. 36CbZm/5/2017. Dňa 11. 12. 2017 zmenkový ručiteľ ako predávajúci, uzatvoril so svojimi rodičmi (žalovanými 1/ a 2/) kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol predaj vyššie uvedených nehnuteľností. Po vykonanom dokazovaní mal súd za to, že žaloba, ktorou bol uplatnený nárok na určenie neúčinnosti právneho úkonu kúpnej zmluvy podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka bola podaná dôvodne a žalobca preukázal všetky predpoklady úspešného odporovania právneho úkonu. Namietaným prevodom vlastníckeho práva sa zhoršilo postavenie žalobcu, keďže zmenkový ručiteľ preukázateľne nevlastní žiaden nehnuteľný majetok, na ktorý možno zriadiť exekučné záložné právo, resp. vykonať exekúciu jeho predajom, a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel, pretože predmetná kúpna zmluva bola ukracujúcim právnym úkonom. Zmenkový ručiteľ ako predávajúci mal úmysel ukrátiť veriteľa a žalovaní ako kupujúci o jeho úmysle vedeli, nakoľko opak tejto skutočnosti nepreukázali. K námietke žalovaných, že zmenkový ručiteľ previedol na žalovaných nehnuteľnosti odplatne za trhovú hodnotu a ide o ekvivalentný právny úkon, súd uviedol, že súčasná právna úprava nevylučuje možnosť úspešne odporovať aj tzv. ekvivalentným právnym úkonom dlžníka (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. 10. 2013 sp. zn. 7Cdo/144/2013). Navyše ekvivalencia právnych úkonov nie je bez ďalšieho daná tým, že ide o odplatný právny úkon, ale tým, že reálne poskytnuté plnenie je ekvivalentné, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalovaných. O trovách rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 01. marca 2023 sp. zn. 3Co/59/2022-201 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Rozhodol bez nariadenia pojednávania s tým, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodený správny právny záver, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Žalovaní namietali, že súd prvej inštancie nevyhovel žiadosti právnej zástupkyne žalovaných o odročenie pojednávania (elektronickým podaním z 15. 06. 2022, opätovne v rovnaký deň elektronicky o 20:47 hod.), ktoré žiadala z dôvodu, že právne zastúpenie prevzala dňa 15. 06. 2022, t. j. deň pred nariadením pojednávania a nemohla sa pre krátkosť času oboznámiť s vecou. Súd jej mailom odoslaným v rovnaký deň oznámil, že žiadosti nevyhovuje, rovnako ani opätovnej, kde uvádzala aj rodinné dôvody (oznámené jej mailom dňa 16. 06. 2022 o 8:33 hod.). Podľa názoru odvolacieho súdu súd správne vyhodnotil, že na strane žalovaných a ich právnej zástupkyne nie sú dôležité dôvody pre odročenie pojednávania podľa § 183 ods. 1 CSP. V danom spore právna zástupkyňa žalovaných nespĺnila podmienku existencie dôvodu, ktorý nastal krátko pred pojednávaním, týkajúci sa výlučne jej osoby a ani nebolo preukázané, že žalovaní, ktorých zastupuje, odôvodnene trvajú na osobnom zastúpení zvolenou právnou zástupkyňou podľa § 183 ods. 2 CSP. Súd nezistil dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania (úradný záznam súdu zo dňa 15. 06. 2022 č. I. 155 spisu), čo právnej zástupkyne aj oznámil. Žalovaný 1/ prevzal predvolanie na pojednávanie dňa 17. 02. 2022 a žalovaná 2/ dňa 18. 02. 2022, u oboch bola dodržaná lehota najmenej 5 dní na prípravu pojednávania. Skonštatoval, že žiadosti o odročenie pojednávania nespĺňajú ani požiadavku včasnosti a to, že žalovaní svoje právo neuplatnili, resp. uplatnili neskoro (deň pred pojednávaním), v dôsledku čoho sa ich právna zástupkyňa údajne nestihla pripraviť na pojednávanie, ide výlučne na ťarchu žalovaných a ich právnej zástupkyne. Pokiaľ žalovaní namietali nesprávne právne posúdenie veci súd prvej inštancie poukázal na to, že predmetnou kúpnu zmluvou došlo k ukráteniu veriteľa (žalobcu), ktorý takto nemá možnosť na základe ručiteľského záväzku uspokojiť svoju pohľadávku. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že možno odporovať aj právnym úkonom zmenkového ručiteľa. Opačný výklad by bol výkladom proti účelu tohto inštitútu, ktorý má

chrániť veriteľa pred úkonmi ukracujúcimi vymoženie jeho pohľadávok. Kúpnu zmluvou došlo k zmenšeniu majetku zmenkového ručiteľa, pričom ide o majetok nehnuteľný (pozemky), aj keď výška pohľadávky žalobcu je podstatne vyššia ako cena prevádzaných nehnuteľností, žalobca ako veriteľ musí mať možnosť uspokojiť svoju pohľadávku z ručenia hoc čo i len v časti. Žalovaní nepreukázali, že by vyvinuli náležitú starostlivosť, ktorá vyžaduje určitú aktivitu nadobúdateľa z odporovateľného právneho úkonu k zisteniu úmyslu dlžníka (syna žalovaných) ukrátiť veriteľa v čase uzatvárania odporovateľného právneho úkonu. Pokiaľ poukazujú na skutočnosť, že nárok žalobcu neuznávajú z dôvodu, že prípadný úmysel ich syna ukrátiť žalobcu im nemohol byť známy, a to ani pri vynaložení náležitej starostlivosti, vychádzajúc z vyššie uvedeného, uvedené tvrdenie nie je postačujúce pre ubránenie sa odporovacej žalobe. K odvolacej námietke, že zmenkový ručiteľ previedol na žalovaných nehnuteľnosti odplatne, odvolací súd poukazuje na výstižné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v bode 33., s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP, v spojení s § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktoré odôvodnili tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovaným, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f) CSP). Namietali v tejto súvislosti nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v súvislosti s odvolacími argumentmi žalovaných týkajúcich sa žiadosti právnej zástupkyne žalovaných o odročenie pojednávania, keď sa odvolací súd obmedzil iba na vyvodenie záverov o správnosti rozhodnutia súdov prvej inštancie. V tejto súvislosti uviedli, že sú starobní dôchodcovia a z dôvodu pandémie Covidu sa stretávali len s najbližšou rodinou, čo považujú za objektívny dôvod, ako aj fakt, že právna zástupkyňa si pre krátkosť času nemohla naštudovať spis. Argumentovali aj tým, že právna úprava im priznáva právo zvoliť si zástupcu. Zároveň súdu muselo byť zrejmé z ich písomného vyjadrenia v priebehu konania, že nárok žalobcu neuznávajú z dôvodu, že im nebol známy úmysel syna ukrátiť veriteľa a bolo im znemožnené vylúchom preukázať túto skutočnosť. Preto navrhol, aby dovolací súd zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu ho navrhol preto ako neprípustné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným

výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia, rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zarúčených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. K námietke zmätočnosti a nedostatku riadneho odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu treba úvodom uviesť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je aj riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Civilné sporové konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie. K základným právam strany sporu, obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí i právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci G. R. proti Š., rozsudok z 21. októbra 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, R. T. proti Š., rozsudok z 9. decembra 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, V. D. H. proti H., rozsudok z 19. apríla 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90), judikatúry Ústavného súdu SR (I. ÚS 226/03 z 12. mája 2004, III. ÚS 209/04 z 23. júna 2004, III. ÚS 95/06 z 15. marca 2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 z 23. augusta 2006, sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo 4. mája 2010, sp. zn. I. ÚS 114/08 z 12. júna 2008), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolností každého prípadu.

14. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľov, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd zhodnotil skutkový stav, ktorý vyplynul z dokazovania, a pri svojom právnom závere, podrobne a presvedčivo odôvodnil, z čoho vychádzal. Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. V celom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie a k

odvolacím námietkam ohľadne požiadavky na odročenie pojednávania uviedol, že na strane žalovaných a ich právnej zástupkyne súd prvej inštancie správne zistil, že nie sú dôležité dôvody pre postup podľa § 183 ods. 1 CSP. Mal za to, že právna zástupkyňa žalovaných nespĺnila podmienku existencie dôvodu, ktorý nastal krátko pred pojednávaním, týkajúci sa výlučne jej osoby a ani nebolo preukázané, že žalovaní, ktorých zastupuje, odôvodnene trvajú na osobnom zastúpení zvolenou právnou zástupkyňou podľa § 183 ods. 2 CSP. Skonštatoval, že u oboch žalovaných bola dodržaná lehota na prípravu pojednávania, pritom žiadosti o odročenie pojednávania nespĺňajú ani požiadavku včasnosti a to, že žalovaní svoje právo neuplatnili, resp. uplatnili neskoro (deň pred pojednávaním), čo ide výlučne na ťarchu žalovaných a ich právnej zástupkyne. Dovolatelia v rámci dovolania opakovane vyjadrili svoj nesúhlas so závermi oboch súdov, ktoré však v odôvodnení vychádzali zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, ktorý prevzal odvolací súd, a právnych záverov, s ktorými sa stotožnil.

15. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľov nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali, že jeho závery by boli neodôvodnené. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

16. Pokiaľ dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie, uvedené nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017), lebo takáto nesprávnosť nepredstavuje procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v tomto ustanovení.

17. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovaných 1/ a 2/ odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

18. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.